

Socialförvaltningen
Interpellationssvar

Mottagare

Handläggare:
Ulf Eiderbrant

Svar på interpellation om socialt utsatta EU-medborgare

Socialnämnden har kommunstyrelsens uppdrag att utveckla det uppsökande arbetet gentemot socialt utsatta EU-medborgare. Det uppsökande arbetet ska i första hand vara inriktat mot att uppmärksamma om barn till utsatta EU-medborgare far illa och att föra en dialog med föräldrarna om barnens situation. Socialnämnden fattade i mars 2018 beslut om att ytterligare utveckla det uppsökande arbetet. Det möjliggjordes genom en omfördelning av resurser från ett minskat verksamhetsbidrag till dagcentret Crossroads. Tjänsten som uppsökare ingår i Uppsala ungdomsjour.

Svar på frågor från Stina Jansson (F!) om socialnämndens uppsökande verksamhet gentemot målgruppen socialt utsatta EU-medborgare.

- *Är syftet med den uppsökande verksamheten att hjälpa individen ur social utsatthet eller att få den att lämna Sverige?*

Med det uppsökande arbetet ska personer som lever i social utsatthet uppmärksammas och ges information om möjligheter till stöd och hjälp. Den fria rörligheten inom EU har begränsningar när det gäller rätten att stanna i ett annat EU-land utan ordnad försörjning. Socialt utsatta EU-medborgare har som regel inte rätt att stanna i Sverige mer än tre månader. Föräldrar som vistas i Sverige med sina barn och utan ordnad försörjning och ordnat boende kan behöva hjälp med att återvända till hemlandet. Vid akuta situationer har socialtjänsten möjlighet att hjälpa till med bistånd till en hemresa. I Uppsala har det främst tillämpats när det har handlat om familjer med barn i social utsatthet. Socialförvaltningen i Uppsala har upprättat en bra kontakt med rumänska ambassaden som är behjälpliga när deras medborgare behöver återvända till hemlandet. Socialförvaltningen har även haft kontakter med sociala myndigheter i Rumänien när det har gällt barn i behov av skydd och stöd.

Socialförvaltningens uppsökare är en råd- och stödsats som innebär att erbjuda hjälp till de personer ur målgruppen som uppsökaren möter. I uppgiften ingår att berätta om lagstiftningen i Sverige och att slussa vidare till olika hjälpinsatser om behov finns. Uppsökaren ska ha fokus på barn som far illa eller som riskerar att fara illa. Det innebär i regel att föra en dialog med föräldrarna om barnens situation och vad svensk lagstiftning säger om skydd och trygghet för barn. Om uppsökaren får kännedom om att ett barn far illa så gör han en anmälan till socialförvaltningens mottagning för barn

och unga. Handläggarna vid mottagningen gör en utredning och bedömer barnets behov av skydd. Utifrån barnets situation och behov så finns det sedan olika scenarier kring tillvägagångssättet för socialtjänstens handläggare. Uppsökaren kan medverka och hjälpa till vid kontakter med föräldrar och sociala myndigheter i hemlandet. Uppsökaren arbetar i nära samarbete med polisen och ideella organisationer som möter målgruppen.

- *Vilken typ av information om förhållanden i Sverige är det som ges?
Ingår samtliga områden arbete, skola, bostad, vård och reproduktiv hälsa i informationen som ges?*

Uppsökaren har inte i uppdrag att ge en allmän samhällsinformation men vid behov så lämnar uppsökaren information utifrån det han har kännedom om. Uppsökaren kan hänvisa vidare till personer inom socialtjänsten, polisen och andra verksamheter som kan lämna ytterligare information.

- *På vilka språk ges informationen?*

Uppsökaren talar svenska och rumänska. Flertalet av de socialt utsatta medborgarna som kommer till Uppsala talar rumänska. Bulgariska förekommer och även andra språk. Telefontolk används när ett gemensamt språk saknas.

- *Jobbar den uppsökande verksamheten endast med barn, och hur jobbar kommunen då med övriga socialt utsatta EU-medborgare*

Uppsökarens huvuduppdrag är att uppmärksamma barn till EU-medborgare som vistas i kommunen och som far illa eller riskerar att fara illa. Det är ett arbete som sedan starten av verksamheten har varierat stort. Antalet yngre barn som följer med sina föräldrar till Uppsala har minskat betydligt sedan uppsökaren påbörjade sitt arbete för ett par år sedan. Det förekommer att äldre barn i tonåren följer med sina föräldrar och ibland deltar i tiggeri. Andra former av utnyttjande av barn eller unga vuxna har uppmärksammats av uppsökaren och av polismyndigheten i Uppsala. Det handlar då främst om prostitution. Uppsala kommun och polismyndigheten i Uppsala har sedan ett par år ett nära samarbete med länsstyrelsernas nationella samordnare för arbetet med socialt utsatta EU-medborgare. Människohandel och prostitution har av samordnaren uppmärksammats som viktiga frågor som är delvis nya och som handlar om utnyttjande av människor i social utsatthet. För socialförvaltningens uppsökande arbete har det blivit en viktig fråga att uppmärksamma människohandel och prostitution. Det arbetet görs i samverkan med polismyndigheten i Uppsala.

Civilsamhället med kyrkliga samfund och ideella organisationer har varit och är fortsatt viktiga för stöd- och hjälpinsatser till socialt utsatta EU-medborgare i Uppsala. Uppsala kommun har bidragit med verksamhetsbidrag till några verksamheter, främst Crossroads som drevs av Uppsala stadsmission till oktober 2018. Härbärgat för socialt utsatta EU-medborgare drivs av Föreningen Hjälptillbehövande med bidrag från kommunen. Andra exempel på aktiva verksamheter som erbjuder stöd till utsatta EU-medborgare i kommunen är Frälsningsarmén och föreningen Läkare i världen. Läkare i världen har under ett par drivit en ambulansvårdcentral riktad till utsatta EU-medborgare. Verksamheten har finansierats med EU-medel. Sveriges stadsmissioner har beviljats EU-medel för insatser riktade till målgruppen. Uppsala stadsmission har del i den satsningen och kommer att inleda någon form av verksamhet under 2019 utifrån den riktade satsningen.

Eva Christiernin (S), ordförande i socialnämnden i Uppsala kommun